

Organizacija • Idrinja
Združenih narodov • UNESCO
za izobraževanje, • Globalni
znanost in kulturo • Geopark

UČNA URA O KAMNINAH

GEOLOGIJA VSEPOVSOD OKOLI NAS

PRIPOMOČKI GEOLOGOV NA TERENU

MINERALI IN KAMNINE

VRSTE KAMNIN

Sedimentne

Sedimentne kamnine so sestavljene iz okroglih zrn različnih velikosti, ki so bile na mesto usedanja prinesene in kasneje sprijete v kamnino. Velikokrat vsebujejo ostanki živih bitij in rastlin – FOSILE. Ponavadi nastajajo v vodnih okoljih – morja, jezera in reke. V Sloveniji najpogostejši kamnini APNENEC in DOLOMIT sta sedimentni kamnini.

Magmatske

Magmatske kamnine nastajajo iz staljenih kamnin. Staljene kamnine v Zemljini notranjosti imenujemo MAGMA, na Zemljinem površju pa LAVA.

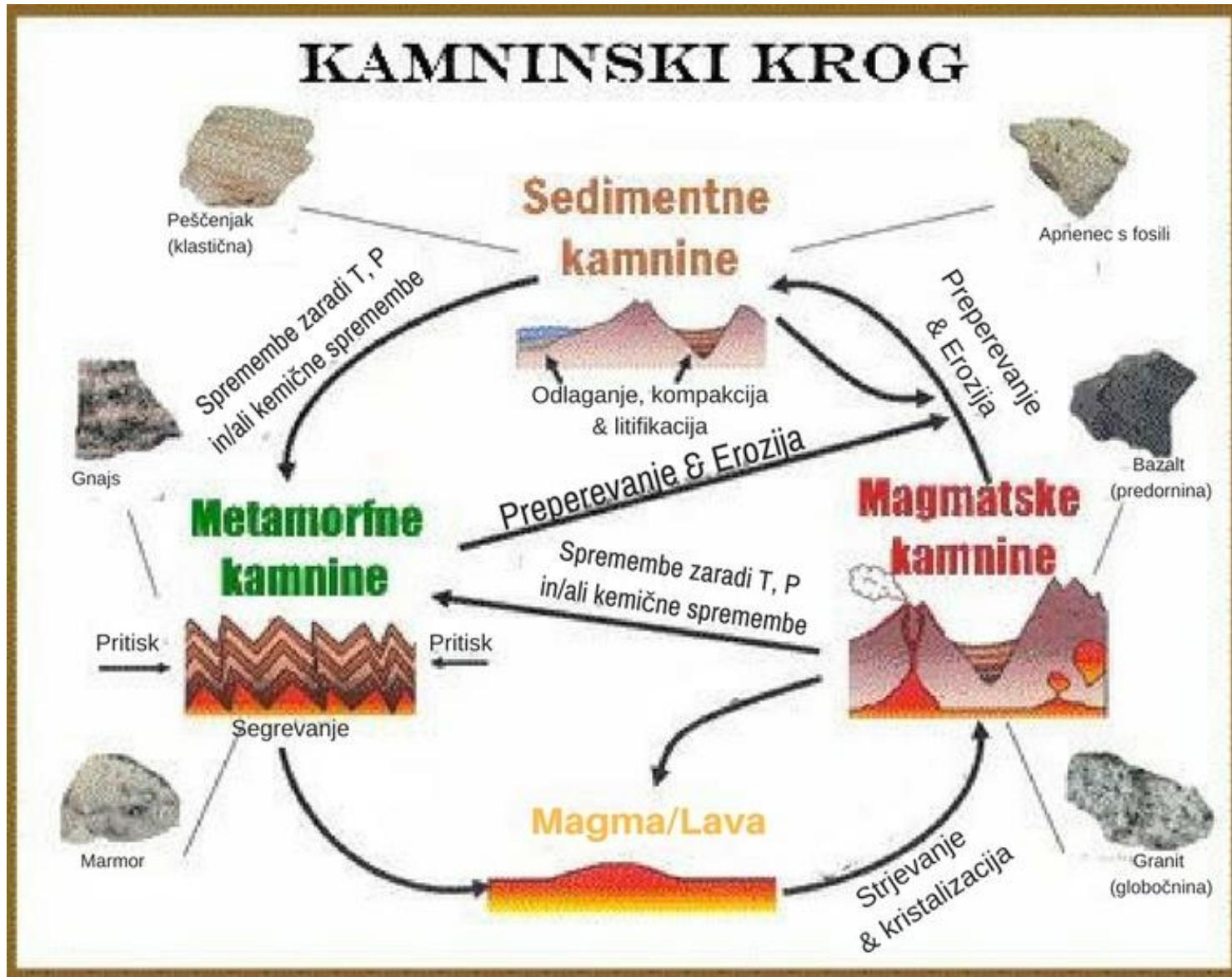
Metamorfne

Metamorfne kamnine nastajajo v notranjosti Zemlje pod vplivom visokega tlaka in temperature. Velikokrat imajo tanke plasti, ki so ukrivljene.

KAMNINSKI KROG

SEDIMENTNE KAMNINE

BREČA

PEŠČENJAK

APNEVEC S FOSILNIMI OSTANKI

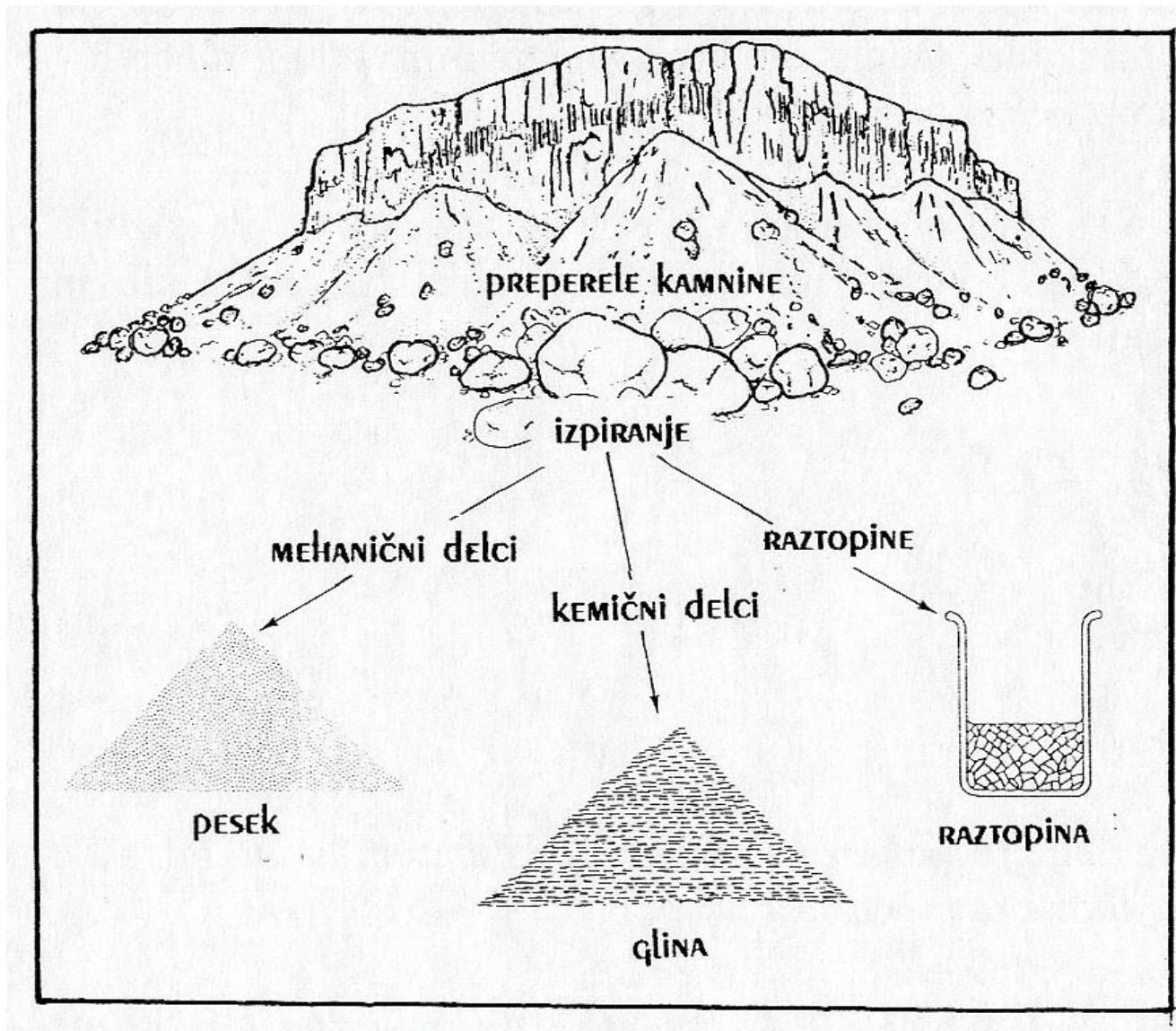

APNEVEC

Preperevanje in sortiranje

Vir: arhiv Geoparka Idrija

Transport

Vir: Internet

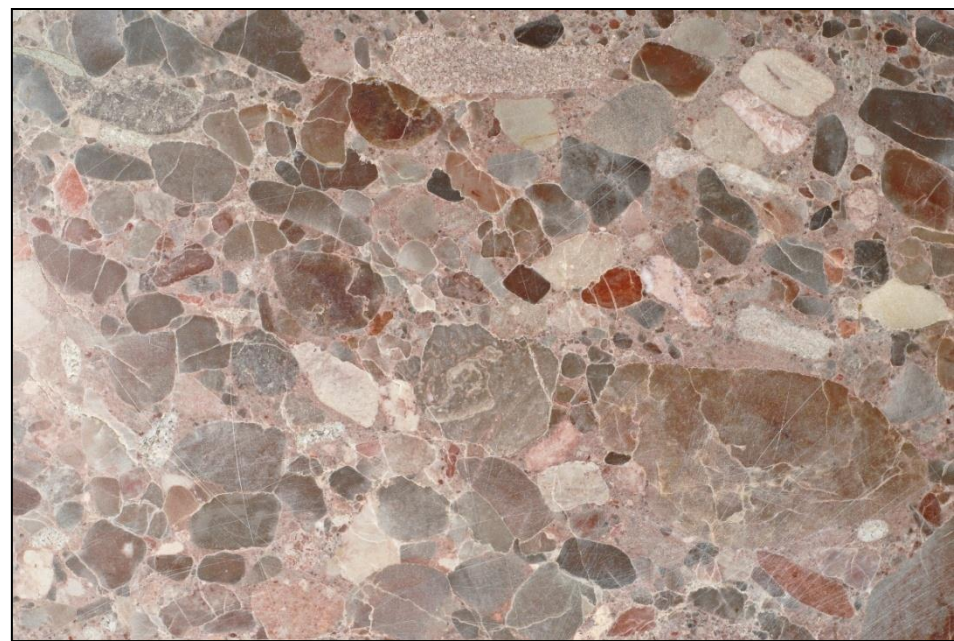
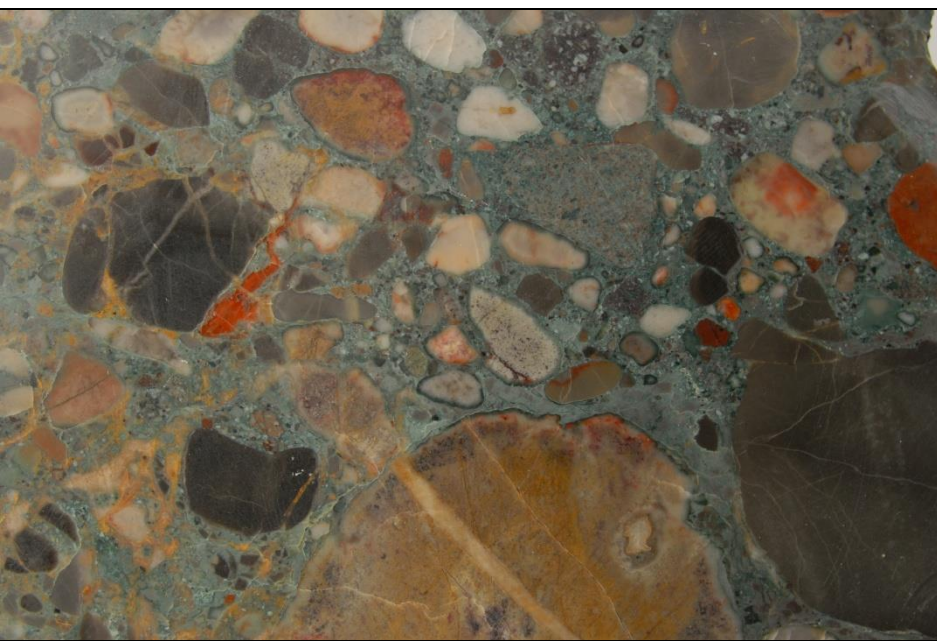
Strjevanje + diageneza

PROD

KONGLOMERAT

Tabela klasifikacija

Poimenovanje klastičnih sedimentnih kamnin				
Velikost delcev (v mm)	Sediment - nevezan material	Sedimentna kamnina	Poimenovanje po sestavi	
63	bloki	blokovni konglomerat	kremenov b. k. apnenčev b.k. dolomitni b.k.	
	prod (zaobljeni delci)	konglomerat	kremenov kong. apnenčev kong. dolomitni kong.	
	gruč (nezaobljeni delci)	breča	apnenčeva breča dolomitna breča	
2				
0,063	pesek	peščenjak	kremenov peščenjak apnenčev peščenjak dolomitni peščenjak	
0,002	melj	meljevec	muljevec	skrilavec (tektonsko spremenjeni meljevci in glinavci)
	glina	glinavec		

PEŠČENJAK

BREČA

DOLOMIT

RUDISTNI APNENEC

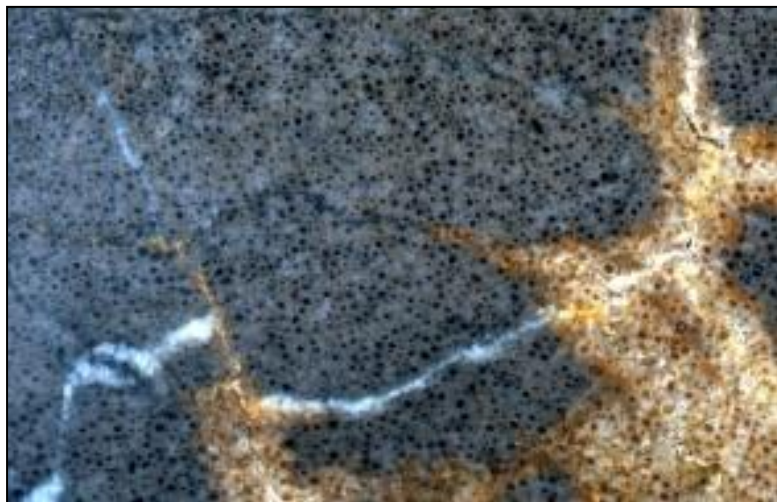

Biokemične in kemične sedimentne kamnine

Biokemične in kemične sedimentne kamnine		
karbonati	karbonatno blato	apnenec
		dolomit
ostale kemične kamnine	kremenovo blato, različni organski ostanki, itd.	različne kremenove kamnine evaporiti, fosfati šota, premog

ONKOLIT

OOLIT

STROMATOLITNI
DOLOMIT

APNENEK S KORALAMI

APNENEK Z OSTANKI
MEGALODONTIDNIH ŠKOLJK TER
KAMNITO JEDRO

Kako postati fosil

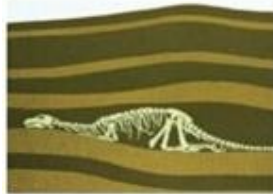
Izogibaj se predatorjem, ki bi te pojedli. Po smrti se izogibaj mrhovinarjem (to je sicer malo bolj težko, ker si že mrtev).

Zaliti te mora voda, ki prinese velike količine sedimenta, ki te popolnoma prekrije. Zakopan moraš biti globoko, da se te ne lotijo aerobni razkrojevalci (bakterije in gljive)

Zakopan moraš biti hitro in pogoji morajo biti ravno pravi za mineralizacijo trdnih delov (spremenijo se v kamnino s pomočjo vode, določenih kemičnih elementov ter pritiska).

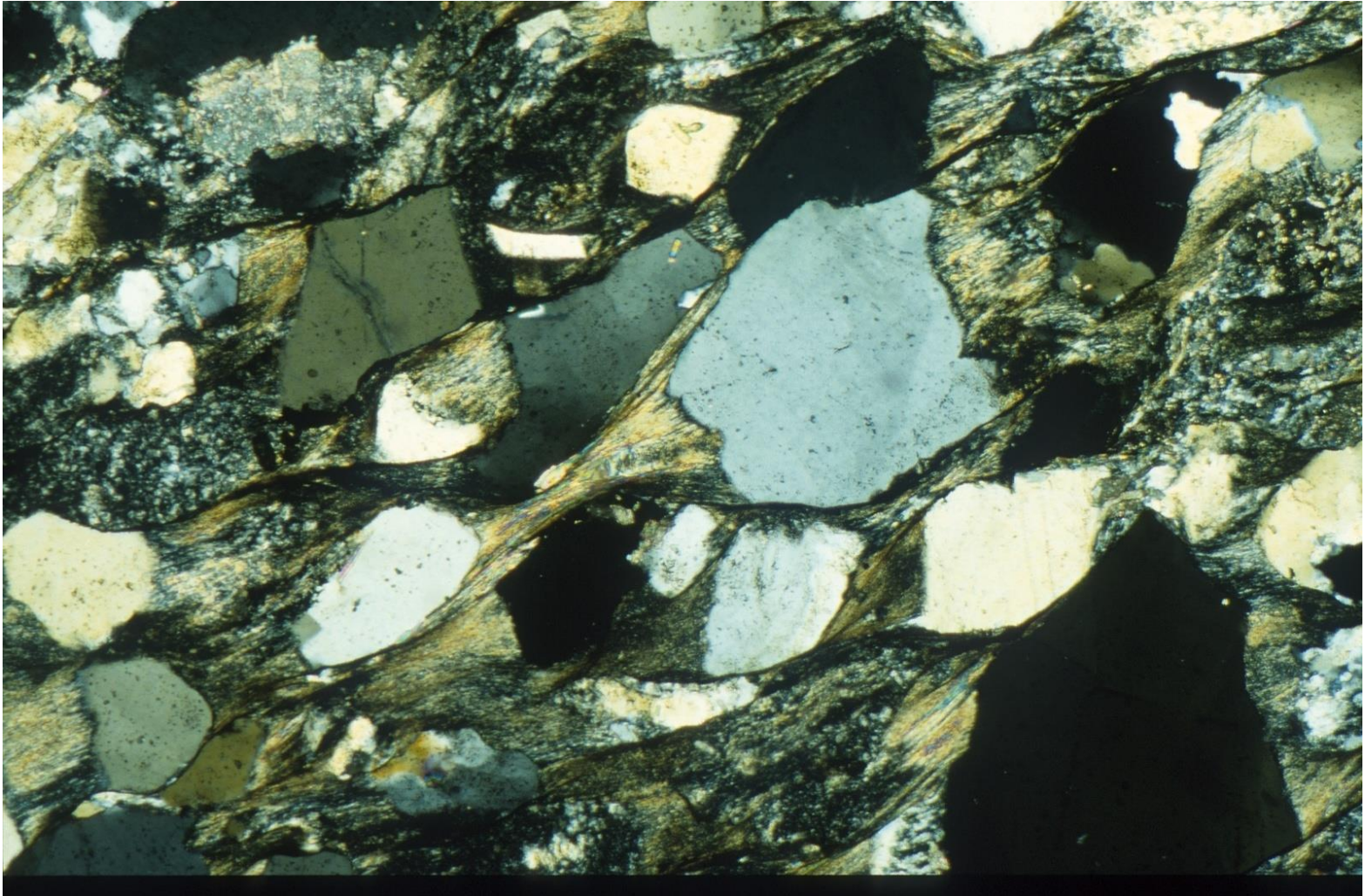
Tvoji mineralizirani ostanki morajo biti zopet razkriti na površje. To pomeni, da jih mora Zemlja s svojimi procesi zopet razkriti (erozija).

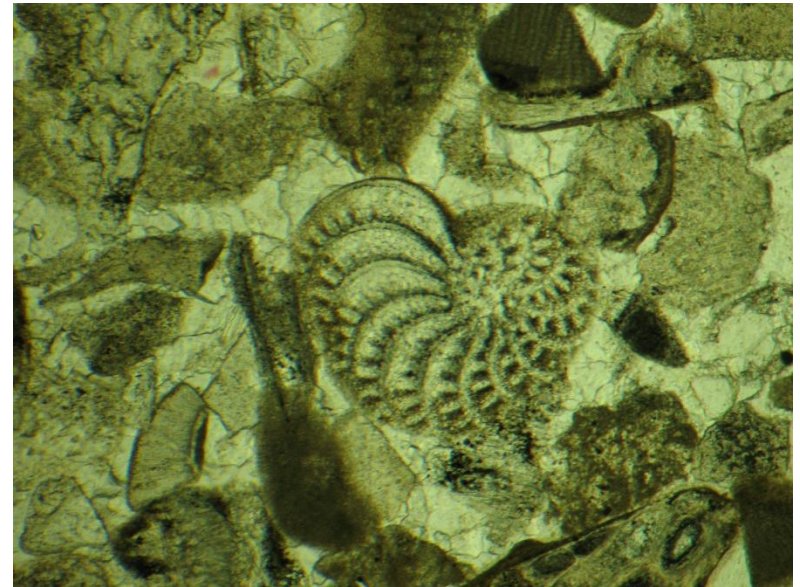
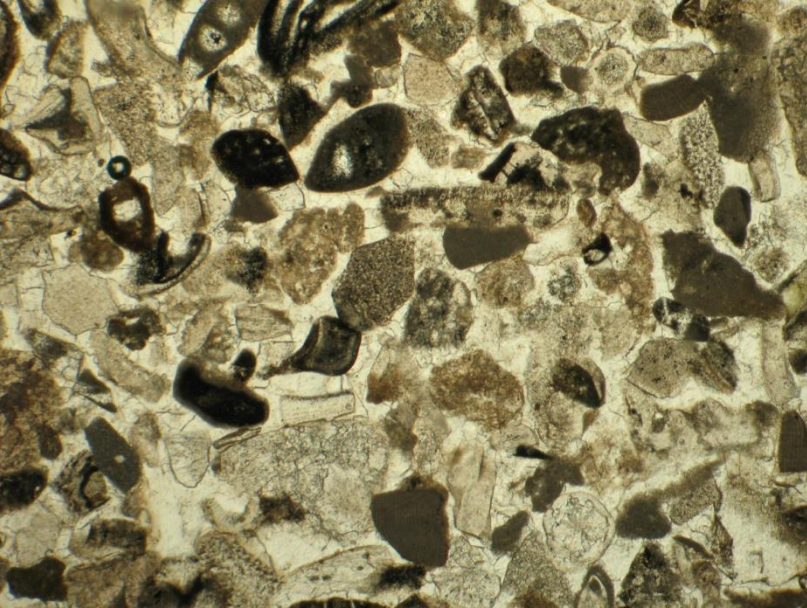
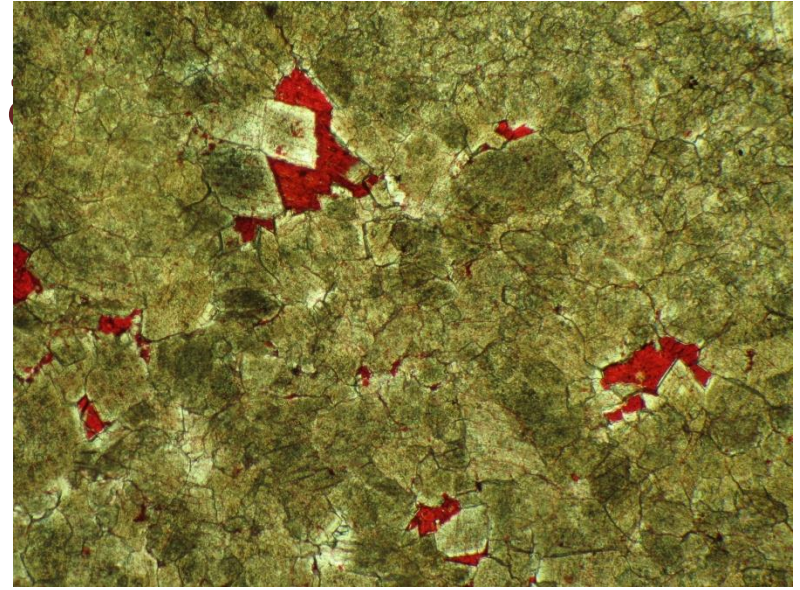
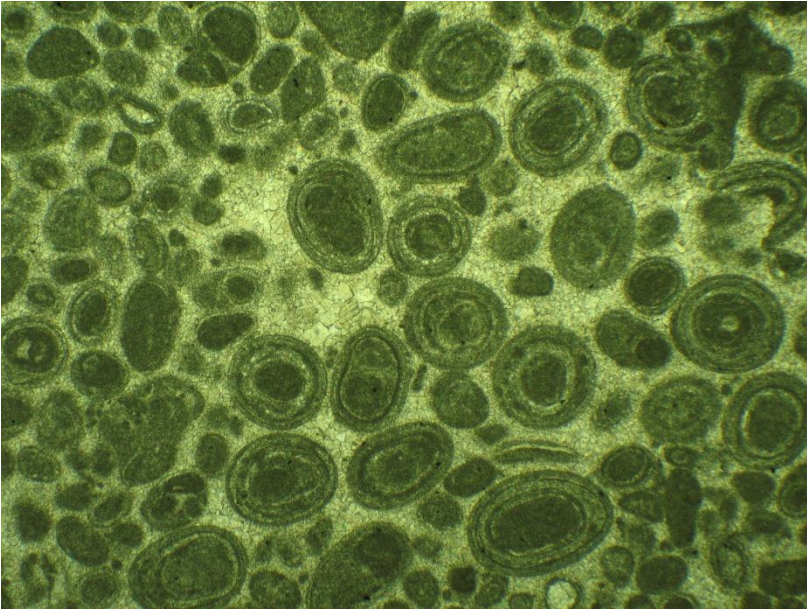
Vidiš, da ne moreš postati fosil, če umreš in padeš na tla. Za to mora biti zagotovljenih veliko pogojev. Zato na svetu ni ravno ogromno fosilov, je tako? Navkljub vsemu jih najdemo, če se potrudimo in vemo, kje iskati..

Struktura

Mešane in mejne kamnine

- Laporovec,
- Tuf

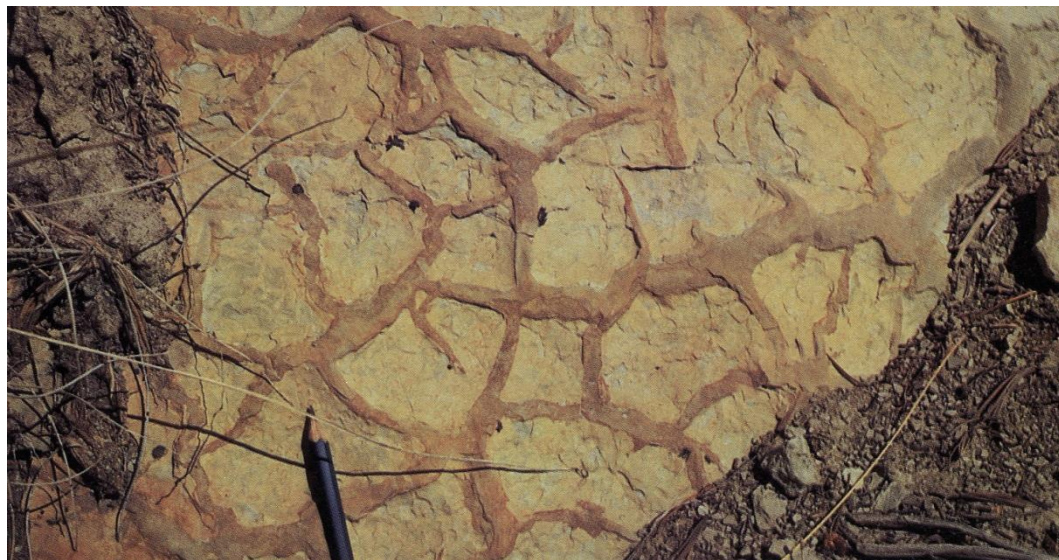
TUF

Tekstura

- Sipinice

- Izsušitvene razpoke

Bioturbacija

Photo 113. *Taphrhelminthopsis*, surface trail or shallow burrow, probably from echinoids, preserved on sole of sandstone turbidite. Paleocene flysch, Zumaya, northern Spain. Photo by P. A. Scholle.

Photo 114. Trails on a surface of an inner fan sandstone bed. *Scolicia* (probably from echinoids) and *Granularia* (?), burrow entrances. Scale in centimeters. Greifenstein Sandstone, Eocene, Vienna Woods, Austria. Photo by J. P. Kern.

Photo 115. Outer-fan or basin-plain setting with *Chondrites* traces. Monte Antola flysch, Upper Cretaceous, northern Apennines, Italy. Photo by P. A. Scholle.

Photo 116. *Spirophycus*, partially displaced and broken fecal string preserved on the sole of a sandstone turbidite, middle-fan channel environment, scale in centimeters. Griefenstein Sandstone, Eocene, Vienna Woods, Austria. Photo by J. P. Kern.

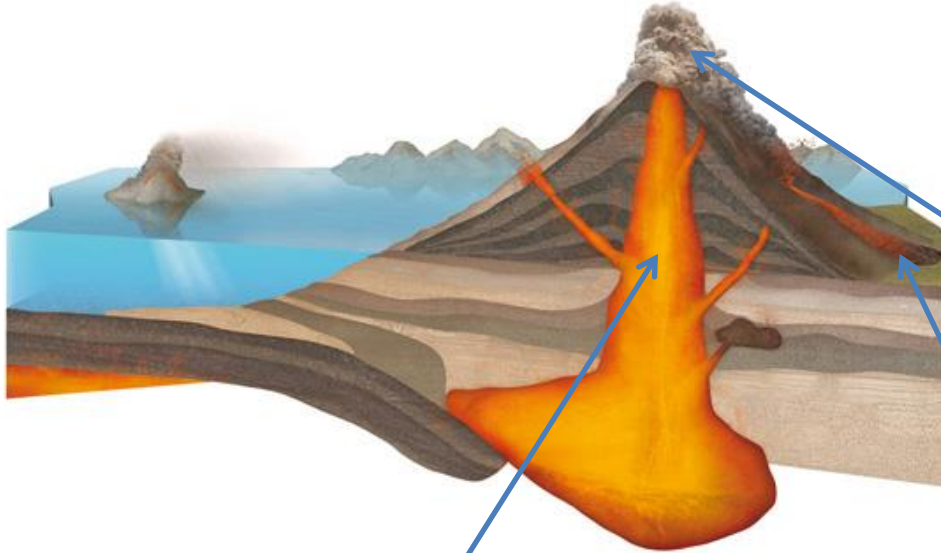

Plastnatost

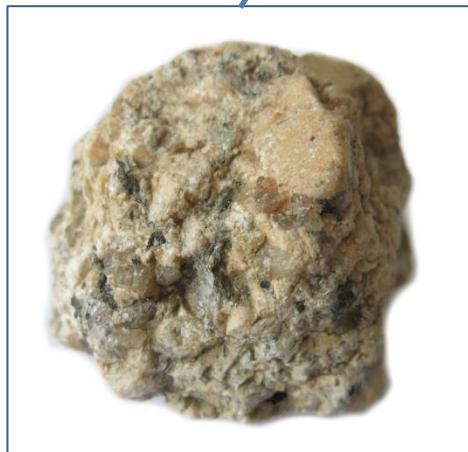

MAGMATSKE KAMNINE

ŽLINDRA

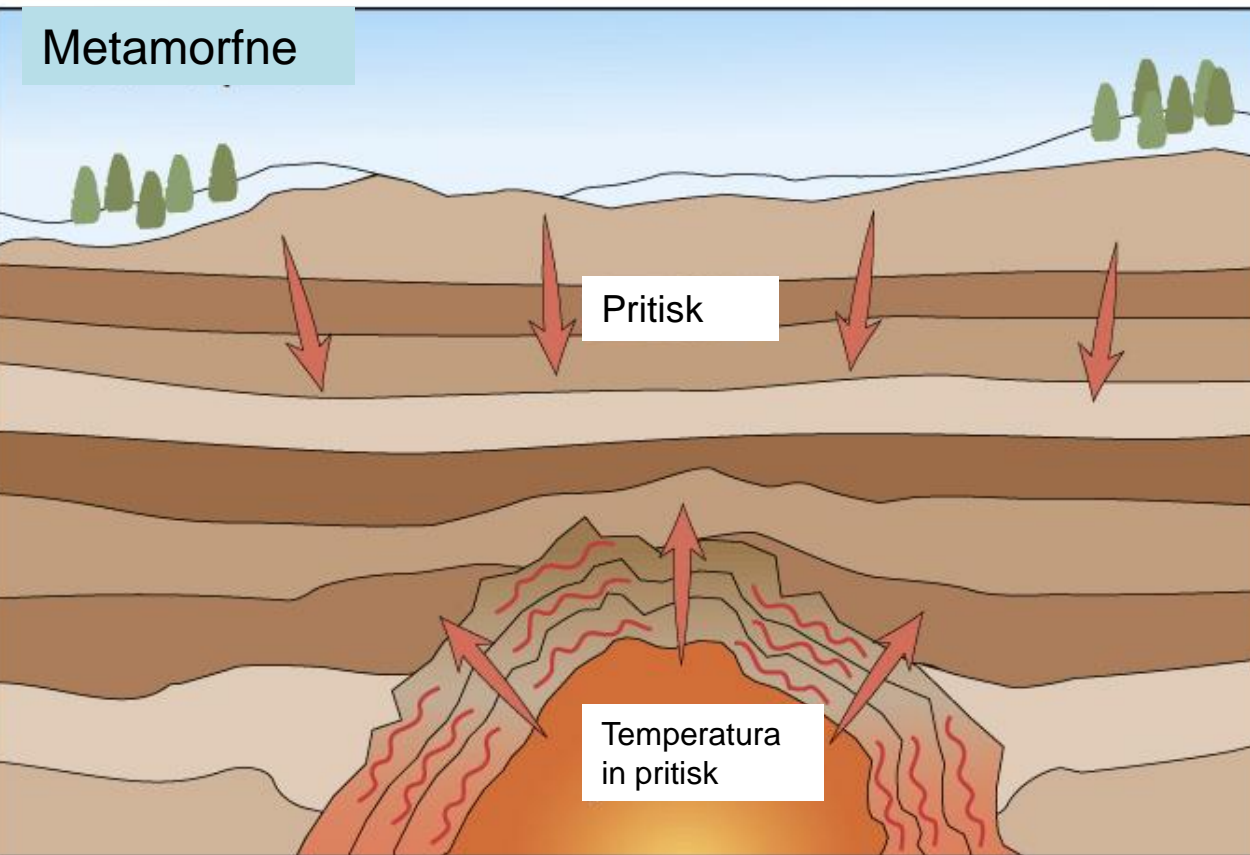

GRANIT

BAZALT

METAMORFNE KAMNINE

MARMOR

GNAJS

VAJA: Opazovanje kamnin

- Barva kamnine
- Število mineralov (po barvah)
- Oblika zrn (okrogla ali oglata)
- Velikost zrn
- Ali je kamnina težka?
- Kakšna je površina kamnine? (ostra, hrapava, gladka)
- Ali kamnina plava na vodi?
- Ali kamnina reagira s kislino?
- Ali kamnina vsebuje fosile?
- Tip/izvor kamnine (sedimentna, magmatska, metamorfna)